

ALEN MATIJAŠEVIĆ

BORNA DEMEL

BOJANA ŠVERTASEK

DAMIR JAKOVljeVIĆ

VLADO MARTEK

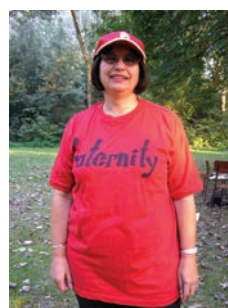
BORIS GREINER

KATA MIJATOVIĆ

IVAN KOŽARIĆ

SONJA BRISKI-UZELAC

IVAN ŠEREMET

VLASTA ŽANIĆ

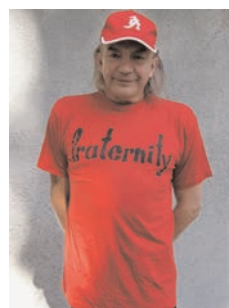
RANKO ČERIĆ

ZLATKO UZELAC

ZORAN PAVELIĆ

ŽELJKO JERMAN

ŽIVKO TOPLAK

MARIJAN MOLNAR

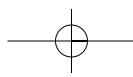
MARIJAN MOLNAR

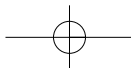
FRATERNITY

BARANJSKO BRATSTVO

23.3.-15.4.2007. GALERIJA AŽ, ŽITNJAK 53

otvorenje izložbe u petak, 23.3., u 19 sati

Oblik pristupanja nekom bratstvu uglavnom je vrlo fiksno ritualno protokoliran. Od zamjene osobnih dragocjenosti (npr. pikula među dječacima na gradskim periferijama u drugoj polovici dvadesetog stoljeća), preko miješanja krvi s podlaktice ili kažiprsta (indijanci iz plemena Kri sa izabranim bljedolikima u Arizoni), do davljenja vlastita psa nakon završene obuke (SS postrojbe).

Obzirom na odricanje tijekom inicijacije, odgovarajuće su i odgovornosti pripadništvu.

Umjetničkom akcijom *Fraternity* Marijan Molnar postavlja dva osnovna pitanja. Prvo, kakav je danas odnos prema tom mitološkom fenomenu? Odnosno je li moguće taj, toliko iznevjereni pojam u bilo kojem smislu upotrijebiti? Je li moguće konkretizirati načelo kojem bi se smjelo biti odgovoran bez straha od zlouporabe?

Drugo, kako stvari stoje kad se ideja bratstva prebaci u svijet umjetnosti? U svijet paralelna postojanja, u svijet simbola, intime, nematerijalnosti.

No, činjenica da autor u umjetnički postupak kreće polazeći od svog unutarnjeg svijeta, obrazlaže sustav koji tamo vlada i shodno tome tumači okolnosti života koje mu se događaju, zapravo je tek jedna od mogućnosti. Jer, s druge strane, vrlo je prisutno mišljenje kako je umjetnost opravdana ukoliko je društveno angažirana, ako ima za cilj doprinijeti uspostavi općeg boljitka.

Oba su puta, naravno, legitimna, no bitno ih razlikuje subjektivna hijerarhija odgovornosti spram onog što podrazumijevamo pod umjetničkim načelom. Slijedom toga nije moguće nominalno svrstavanje umjetnika s iste strane barikade, pa ni postojanje 'općeumjetničkog bratstva'.

To međutim ne znači da je iz prostora umjetnosti prognan svaki oblik povezivanja.

Mogući bi temelj bratstva trebao biti oslobođen pretenzije, dakle onaj koji u sebi nema konkretnog motiva. Njegova je apsurdnost mjera njegova morala.

Članstvo u *Baranjskom bratstvu* zaslužilo se prisustvom u istoimenoj umjetničkoj koloniji, a materijaliziralo poziranjem u crvenoj majci s natpisom *Fraternity*. Koristi nisu poznate, kao što ni odgovornosti zasad nisu ispostavljene. (Osim činjenice da se fotografirani dvije godine kasnije telefonskim putem moraju očitovati o naslovnom fenomenu.) (Što međutim otvara pitanje: hoće li u budućnosti još što god uslijediti...?)

Konkretan simbol bratstva u ovom slučaju - crvena majca s crnim natpisom, istodobno je i osnovni vizualni element. No, majce su sve iste, a ljudi svi različiti, pa jednima one pristaju, drugima su prevelike, trećima premale. Heterogenost ljudskih oblića obzirom na istovjetnost uniforme moguće ukazuje na različit pristup pojedinca jednoj ideji. Ukazuje i na svijest ideologa o otvorenom prostoru između formalnog, uniformiranog jedinstva - koje ovdje izaziva smiješak jer skup podsjeća na grupu svježe unovačenih susjeda, i unutarnjeg, intimnog pristanka na apsurd, čiji je smisao moguće detektirati tek kao simbol povezanosti, budući je lišen bilo kakva konkretna motiva, okvira, regula ili slično, dakle onoga od čega ideja bratstva zapravo i polazi.

Upravo pristanak vidljivo različitih budi nadu u širinu u kojoj je možda moguće prepoznati front. Ta se nada temelji na pretpostavci da svi mi i dalje, negdje duboko u sebi, vjerujemo u bratstvo. Odnosno u neko svoje tumačenje toga. Koliko god se jedan oblik iscrpio ili raskrinkao, tražimo dalje. Želimo biti povezani, u svakom smo trenutku spremni potpisati neku apsurdnu peticiju, kojoj tog časa ne vidimo mogućnost izdaje, da bismo je, ukoliko se tračak izdaje nasluti, bili spremni i napustiti. To zapravo i odgovara nama samima, i našim osobnim iluzijama, koje neprestano rušimo, da bi se novima mogli prepuštati. Stoga i ne nestaje u nama nada da ćemo se, pod barjakom novog nekog načela, ponovo pregrupirati i postaviti novu liniju, s velikom vjerojatnošću opetovnog gubitka osvojenog teritorija. No, kao što kaže Joyce, unaprijed izgubljenim poslovima treba uvijek ostajati vjeran.

Boris Greiner

Marijan Molnar rođen je 10.11.1951. u Reki, kraj Koprivnice. Na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu diplomirao slikarstvo 1976. godine u klasi profesora Šime Perića. Od 1976. do 1979. godine bio je suradnik Majstorske radionice slikara Ljube Ivančića i Nikole Reisera. Suradivao je s umjetnicima okupljenim oko Galerije Podrum i Galerije PM. Do sada je izlagao na više od 80 skupnih izložbi te imao oko 40 samostalnih izložbi. 2002. godine objavio je autorsku knjigu tekstova i foto dokumentacije svojih radova. Knjiga je popraćena tekstovima Marine Gržinić, Marijana Špoljara i Ane Dević.

Iste godine izlazi grafičko-poetska mapa uz izbor pjesama Branimira Bošnjaka.

Živi i radi u Zagrebu, Šenkovečka 12, tel. 01 363 07 14, e-mail: marijan-molnar@inet.hr

AKCIJE; DOGAĐANJA

- 1979. Zagreb, Trg Republike, akcija "Za demokratizaciju umjetnosti"
- 1980. Zagreb, predvorje SC-a, Akcija "Da li vam se sviđa...?"
- 1996. Galičnik, Makedonija, Izvođenje prostorne instalacije "Tri kvadrata na zemlji"
- 2002. Zagreb, Medvedgradska ulica, Akcija "Stanovnici Prvomajske za stanovnike Medvedgradske" Ješkovo, (Koprivnica) Akcija "Sijanje brašna"
- 2003. Rijeka, akcija/performans "You need help"
- 2006. Zagreb, akcija "You need more!"
Zagreb, akcija/događanje "Braća blizanci u Kozari Boku"
Zagreb, akcija/instalacija "Privremeni zoo/imaginarni vrt"

ON-LINE RAD:

2003. Identifikacije/identification, <http://www.miroslav-kraljevic.hr/1/molnar/index.html>

2006. Prevođenje/Translation, <http://www.miroslav-kraljevic.hr/prevodjenje/>

